

Nr. 04 Oktober 2022

De Chouette

Willemsfonds afdeling Schaarbeek - Evere - Sint-Joost-ten-Node

Driemaandelijks tijdschrift van het Willemsfonds Schaarbeek - Evere - Sint-Joost-ten-Node - Erkeningsnummer P927265 - Afgiftekantoor Brussel X - De Chouette.
Verantwoordelijke Uitgever: Pieter-Jan De Coster, Henry Villardstraat 15, bus 2, 1030 Schaarbeek - Tel. 0490 47 66 79 - E-mail: pjdecoster@willemsfondsbrussel.be

Fotowedstrijd**Schaarbeekse kunstenaars
Philippe Van Snick****Onze Hotspot
Kefi Taverna****Brunch
Azul****9de editie****Met Emanuel Hiel**
Sinterklaas

Foto – Blauwe Brunch 2017

Activiteiten

27/11

26/11@10u
tuinwijken Terdelt
& Tuinbouw

12/11@14u
Koffiebranden en
uiteraard ook proeven ;-)

Waar is da feestje?

Jawel, er komt een nieuwe editie van de
Blauwe Brunch, deze keer met een
Latijns-Amerikaans tintje...
de **Brunch Azul!**

Lees er alles over in deze editie van De Chouette.

17/12@10u30
Baden Sint-Joost

Voorwoord

Beste leden en sympathisanten,
We zijn reeds oktober, het jaar vliegt
aan een sneltempo voorbij!

Dit geldt tevens voor onze (altijd goed-
gevulde) activiteitenkalender.
In elk van onze 3 gemeenten bezoch-
ten wij de afgelopen maanden leuke en
interessante plaatsen. Zo was er ons
bezoek aan het schitterende Charlier-
museum te Sint-Joost-ten-Node. Een
verborgen parel die menig cultuurlief-
hebber nog kan verrassen.

Ook Evere beschikt over zo'n parel. De
prachtige Molen van Evere herbergt
het Brussels Museum van de Molen
en de Voeding. Tijdens ons bezoek
leerden we dan ook bij over zowel de
geschiedenis van de Molen als over de
geschiedenis van voeding in de stad.

Ons bezoek aan de fraai gerenoveerde
Sint-Servaaskerk deed bij de aanwe-
zigen de monden openvallen. De kerk
is in al zijn fierheid hersteld, en vormt
op heden terug één van Schaarbeeks
mooiste landmarks.

Voor het einde van dit jaar volgen
er nog een paar mooie activiteiten,
waaronder onze **Brunch Azul**, ook
gekend als onze Sinterklaasbrunch.
Sla onze activiteitenkalender er
maar op na!

*Van rechts naar links:
Pieter-Jan De Coster, Quentin van den Hove,
Pascale Vermeersch & Michaël Tchongrack*

Activiteiten

Workshop koffiebranden (en proeven uiteraard)

Op zaterdag 12 november nodigen we jullie graag uit voor een workshop koffiebranden bij Café Colombia. Zin om te leren hoe koffie te proeven en te branden? Of wens je de verschillende soorten koffie te ontdekken? Schrijf je dan snel in, plaatsen zijn beperkt!

za 12/11/2022 om 14u
Maarschalk Fochlaan 89, 1030 Schaarbeek
leden gratis & 3 euro niet-leden inschrijven via
pjdecoster@willemsfondsbrussel.be

Bezoek tuin- wijken Ter- delt & Tuin- bouw

Op zaterdag 26 november trekken wij op ontdekking door 2 Brusselse Tuinwijken. Beginnen doen we in de Schaarbeekse Terdeltwijk, gekenmerkt door zijn pittoreske huisjes en het vele groen is het hier aangenaam vertoeven.

Van daar trekken we naar Evere, waar we de minder bekende tuinwijk Tuinbouw zullen ontdekken.

za 26/11/2022 om 10u

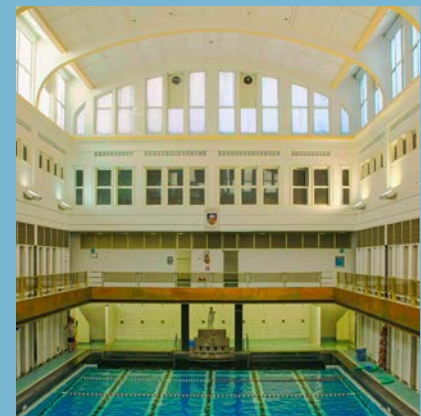
leden 3 euro & 5 euro niet-leden inschrijven via
pjdecoster@willemsfondsbrussel.be

Baden Sint- Joost

Op 17 december bezoekt ons WF Schaarbeek-Evere-SJtN een wel heel bijzondere locatie, namelijk de Baden van Sint-Joost-ten-Node. Deze prachtige Art Deco parel is na een renovatie van maar liefst 10 jaar lang opnieuw een ware streling voor het oog.

za 17/12/2022 om 10u30

leden 3 euro & 5 euro niet-leden inschrijven via
pjdecoster@willemsfondsbrussel.be

Brunch Azul

zo 27/11/2022
van 10u30 tot 13u30

KA Emanuel Hiel - Charles Gillis-
quetlaan 34, 1030 Schaarbeek

Meer info in deze editie van
De Chouette

Fotowedstrijd

De uil is sinds 1931 het symbool van het Willemsfonds. Ook in Schaarbeek, Evere en Sint-Joost zijn heel wat uilen verwerkt in de gevels van gebouwen. Een voorbeeld kan u vinden op de foto op deze pagina.

Waar in schaarbeek valt het te bezichtigen?

Denk jij het te weten?

Aarzel dan zeker niet en stuur jouw antwoord via pjdecoster@willemsfondsbrussel.be

De eerste inzending maakt kans op een hele mooie prijs!

Onze Brunch Azul, terug van weggeweest!

Ons Willemsfonds Schaarbeek-Evere-SJtN organiseert op zondag 27 november zijn befaamde Sinterklaasbrunch! Aangezien de Sint rond reist en deze keer helemaal uit Colombia komt, herdopen we het deze keer tot de Brunch Azul!

Van 10u30 tot 13u30 bieden wij u met plezier Colombiaanse specialiteiten aan. Wenst u samen met ons, en andere Willemsfondsleden en sympathisanten te genieten van al dat lekkers en een gezellig samenzijn? Aarzel dan zeker niet met inschrijven! O ja, geen Sinterklaasbrunch zonder Sinterklaas natuurlijk!

*“De beste Sinterklaas die
we ooit hebben gezien!
We zijn kei blij dat hij dit jaar
weer naar de brunch komt!”*

Alix & Victoire

De Sint neemt de tijd om elke aanwezige te begroeten en met elk kind een persoonlijk gesprek aan te gaan. Om de taak van de sint te vergemakkelijken vragen we u om op voorhand de Sint de nodige informatie te bezorgen (via de QR code op deze pagina of formulier ter plaatse).

Uiteraard heeft de Sint voor ieder kind een verrassing en voorzien we ook voor de kleinsten onder ons kinderanimatie.

help de Sint

Sinterklaasbrunch, een Schaarbeekse traditie

De jaarlijkse Sinterklaasbrunch is ondertussen een echte traditie in Schaarbeek. Dit jaar vieren we ook zijn 9de editie!

De aftrap werd in 2010 gegeven in 'L'Aile Bleue'.

Door het grote succes werd het meteen duidelijk dat het een jaarlijkse traditie ging worden!

In 2011 "La vie de chateau" in la Maison des Arts

in 2012 was het tijd voor de editie "Quentin Time"

In 2013 hielden we voor het eerst onze Sinterklaasbrunch in KA Emanuel Hiel waarbij het werd omgedoopt in de editie "Emanuel Hiel meets Santa Claus".

In 2014 hielden we een "Sinterklaas is coming to town" brunch, wederom in het KA Emanuel Hiel.

In 2015 was het de beurt aan 'Hiel en Klaas voor Jong en Oud' om dan in 2016 de 'Ultieme Klaasbrunch' te houden.

Na 2016 hebben we een kleine pauze gehouden om dit jaar er terug volledig in te vliegen met de eerste Sinterklaasbrunch in 5 jaar...

De **Brunch Azul** 2022!

Waarom een Brunch Azul?

Schaarbeek is een gemeente rijk aan diversiteit en verschillende nationaliteiten en culturen.

130 000 inwoners met 165 verschillende nationaliteiten. Dit jaar gaan we met onze Sinterklaasbrunch een trip maken naar het verre Colombia en we laten ons helemaal verrassen door de **Colombiaanse specialiteiten** van lokale handelaars!

Wil jij deel uitmaken van deze Schaarbeekse traditie, wil jij de echte Sint ontmoeten en heb je zin in Colombiaans eten?

Kom naar de **Brunch Azul**!

Zondag **27/11**

van **10u30** tot **13u30**

KA Emanuel Hiel - Charles Gilisquetlaan 34 1030 Schaarbeek

-2
€/pp

Schrijf je nu in

Topkwaliteit aan
democratische
prijzen!

Sinds de eerste editie van de Blauwe Brunch laten we jullie producten van lokale handelaars ontdekken. Ook deze editie is niet anders! Daarenboven houden we onze prijzen zo democratisch mogelijk. Betaling ter plaatse, cash of Payconiq.

- **Kindermenu € 10** (voorinschrijving € 8)
- **Standaardmenu* € 15** (voorinschrijving € 13)
- **FullExperience-menu € 20** (voorinschrijving € 18)

* Vegetarische optie voor standaardmenu

Hoe inschrijven?

Om jullie zo optimaal mogelijk te verwennen weten we graag op voorhand wat we allemaal moeten voorzien. Daarom geven we een **korting van 2€ per persoon** voor elke voorinschrijving.

Scan de QR code hierboven of stuur een mailtje naar pjdecoster@willemsfondsbrussel.be met vermelding van je naam en voornaam, aantal kinderen en aantal volwassenen.

Erecomité

Met dank voor de steun bij de organisatie van de negende editie van onze Brunch!

Quentin van den Hove

Scheper in Schaarbeek

Sven Gatz

Brussels Minister van Financiën, Begroting, Openbaar Ambt, promotie van Meertaligheid en het imago van Brussel

Guy Vanhengel

Eerste ondervoorzitter van het Brussels Parlement

Lydia Peeters

Vlaams Minister van Mobiliteit en Openbare werken

Bart Somers

Viceminister-president van de Vlaamse Regering & Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Thomas Ryckalts

Voorzitter Open Vld Brussel

Carla Dejonghe

Fractievoorzitter Brussels Parlement

Khadija Zamouri

Brussels Parlements lid

Stefan Cornelis

OCMW-voorzitter van Ukkel

Constantino Tsaouras

Voorzitter Open Vld Schaarbeek

Nazgul Balmukhanova

Voorzitster Open Vld Sint-Joost-t-N

Jonas Hatem

Voorzitter Open Vld Jette en OCWM-Raadslid

Bartholomeus-Henri Van de Velde

Voorzitter Open Vld Watermaal-Bosvoorde

Vincent Riga

Gemeenteraadslid Sint-Agatha-Berchem en Regeringscommissaris MIVB

Een organisatie van

Quentin van den Hove

Scheper in Schaarbeek

Pieter-Jan De Coster

Voorzitter Willemsfonds

Constantino Tsaouras

Voorzitter Open Vld Schaarbeek

Sinterklaas

Special Guest

Philippe Van Snick

[16 dec 1946 - 4 juli 2019]
was een beeldend kunstenaar.
Hij woonde in Schaarbeek
en gaf les aan de kunsthogeschool Sint-Lukas.

Tentoonstelling dynamic project in het S.M.A.K.

> 5.Maa.23

dynamic project toont het veelomvattende oeuvre van Philippe van Snick (Gent, 1946 – Brussel, 2019). De tentoonstelling is opgebouwd aan de hand van tien clusters, verwijzend naar het decimaal systeem (0-9), dat inherent is aan het oeuvre van Philippe Van Snick. Als kunstenaar observeerde Van Snick de complexiteit van de wereld en het leven. Hij vertaalde zijn inzichten en reflecties naar een vereenvoudigde vormtaal. In de tentoonstellingszalen worden sleutelwerken afgewisseld met verrassende minder bekende werken. Het oeuvre van Philippe Van Snick laat zich nauwelijks categoriseren door de drang naar vrijheid, de openheid en het

non-conformisme dat eruit spreekt.

dynamic project toont Van Snicks eerste sculpturale analyses en op wiskunde gebaseerde verkenningen van tijd en ruimte. Ook conceptuele foto's en kortfilms komen aan bod. De tentoonstelling staat eveneens stil bij Van Snicks latere experimenten met kleur, waarbij hij zijn tien kleuren ging mengen.

Philippe Van Snicks artistieke productie omvat ook talrijke innovatieve permanente projecten in de openbare ruimte waarvan één, *Stapeling*, 2009, te bewonderen is in De Kriekelaar in Schaarbeek.

Foto: Marijke Dekeukeleire

Twee Schaarbeekse liberalen mogen niet ontbreken in ons overzicht. Ze zijn van bijzondere betekenis voor onze Nederlandstalige liberale traditie in de gemeente. Uiteraard is het voor de XIXe eeuw, nog meer dan vandaag, moeilijk om het exact over taalaanhorigheid te hebben. De meeste prominente liberalen, maar ook de meeste liberaal gezinde kunstenaars, waren bijvoorbeeld lid van de in 1879 in de gemeente opgerichte Willemsfondsafdeling. Een uitgesproken Vlaamse

Betere alcohol

Haeck is een autodidact en arbeiderszoon. Hij was een briljant econoom. Zijn opvattingen zijn bepalend geweest bij de oprichting van het Gemeentekrediet. Hij was een voorloper als het gaat over het sociaal potentieel van microkrediet. Hij was dan ook een vriend van Joseph Proudhon. Als uitgesproken flamingant hield hij de pen bij het schrijven van het manifest van de *Vlamingen Vooruit!*, een manifest dat Karl Marx in

Een kleine geschiedenis van het stedelijk liberalisme in Schaarbeek

door Johan Basiliades

Het Willemsfonds zag het daglicht in Schaarbeek in 1879 onder impuls van de dichter Emanuel Hiel. Het Willemsfonds baadde in de liberale burgerlijke cultuur die het stedelijk leven domineerde in de XIXe eeuw. We blikken in enkele afleveringen terug op de geschiedenis van dit stedelijk liberalisme. In DEEL 1 lazen we hoe de partijpolitiek ca 1860 haar intrede deed in Schaarbeek met de verkiezing van de eerste liberale burgemeester en de oprichting van *La réunion électorale de Schaerbeek*. In DEEL 2 leerden we Henri Bergé kennen, de schaduwburgemeester, op de achtergrond van de strijd voor de uitbreiding van het stemrecht

vrijzinnige en liberale vereniging die opkwam voor de eigen taal. Zoals professor Eliane Gubin het in haar *Bruxelles, berceau d'un flamingantisme démocratique* (1979) zo mooi beschrijft, sympathiseerde deze generatie Brusselse liberalen, of ze het Nederlands machtig waren of niet weten we niet altijd, met de eerste Flaminganten. De Vlaamse strijd was een kleinburgerlijke en sociale strijd in hun ogen.

We hebben Julius Hoste, boezemvriend van de Brusselse liberale burgemeester Karel Buls al vermeld in ons overzicht. Nu een woordje over François, aka Frans Haeck en over Emanuel Hiel.

zijn Nederlandse versie zal lezen en citeren in *Das Kapital*. Hij was in 1863 de medeoprichter, samen met Bergé, van *La Libre Pensée*. Hij was liberaal gemeenteraadslid in Schaarbeek bij de eerste partijpolitieke verkiezingen in 1860. Hij was *fundraiser* in Brussel voor de mythische « Mille » van Garibaldi (1860). Enfin, een *all round* radicaal liberaal. Zijn vernieuwende visie op een belasting op de meerwaarde zal trouwens de socialist Louis Bertrand inspireren en helpen voor het financieren van de grootschalige publieke expansieplannen van de gemeenten rond de eeuwwisseling. Het tijdperk van het

stedelijk liberalisme op zijn best dus!

Haeck was evenwel een buitenbeentje. In 1865 geeft hij zijn mandaat op. Hij verdwijnt in de marginaliteit. Overtuigd dat het alcoholprobleem bij de arbeiders in eerste plaats te wijten is aan de slechte kwaliteit van de drank en dus niet aan de kwantiteit, voert hij een laatste verbeterde strijd in het ontwikkelen van onschadelijke alcohol voor de arbeiders, om zijn theorie kracht bij te zetten. Is het daarom dat er geen Frans Haeckstraat is in onze gemeente?

De bard

Emanuel Hiel heeft meer erkenning gekregen. Er is een gedenkplaat aan zijn huis in de Maarschalk Fochlaan en een standbeeld op het Poggeplein. Een straat én een Koninklijk Atheneum zijn naar

hem vernoemd. Hij is eind XIXe eeuw vooral bekend als Vlaams dichter en als librettist voor grote oratoria van de bekende Belgische componisten Peter Benoît en Gustave Huberti. Bij de oprichting van de Onderrichtbond van Buis neemt hij met de radicaal Emile Ferron het luik 'onderwijs voor meisjes' op zich. Ook hij is uiteraard reeds van de partij bij de Vlamingen Vooruit!. Hiel was in Schaarbeek, en dankzij zijn vriend Karel Buis ook in Brussel stad, belast met het vertalen van de straatnamen naar het Nederlands. Overtuigd vrijzinnig en liberaal, was hij in 1879 gemeenteraadslid in Schaarbeek. Maar zoals vele foto's en spotprenten uit die tijd aantonen was hij toch vooral bekend in alle Schaarbeekse kroegen. De gedichten van Hiel gaan niet enkel over liefde, maar ook

over drinkgelag.

De succesvolle Schaarbeekse schrijver van La Nouvelle Cart-hage, Georges Eekhout, schrijft over zijn gemeente tussen 1880 en 1890, dat deze het trefpunt was van de literaire wereld rond La Jeune Belgique. "Ik zou bijna zeggen du Jeune Schaerbeek" schrijft Eekhout. "Je treft er de Vlaamse Schrijvers zij aan zij aan met de Franstalige. Daar troont, presideert, oreert, terwijl hij zijn voordrachten ritmeert met vuistslagen op tafel, de bard Emanuel Hiel. We noemen hem de patriarch, de profeet, omwille van zijn sierlijk voorkomen, majestueus én minzaam tegelijkertijd, en omwille van zijn geïnspireerde, treffende en kleurrijke taalpallet, net Bijbelverzen". Hiel was

een sociaal bewogen liberaal. Hij schonk de opbrengst van zijn dichtbundels aan de stakende Gentse arbeiders. Hij was in 1879 de oprichter van de Schaarbeekse Willemsfondsafdeling die ook vandaag nog naar hem genoemd is en zijn beeltenis in hun logo heeft opgenomen.

Deel 4 zal het stedelijk liberalisme wat proberen te omschrijven.

Deel 5 gaat over *Le faubourg des artistes* en *La cité des écoles*.

Kunst en onderwijs dus.

In **deel 6** maken we met

Fernand Blum, de laatste radicaal, de transitie naar vandaag.

Patinage

Lid worden?

Voor slechts € 15 per jaar kan je lid worden. Daarmee steun je onze vereniging en kan je van goedkopere tarieven genieten bij activiteiten. Bovendien ontvang je naast ledenblad 'De Kortweg' ook ons driemaandelijks ledenblad 'De Chouette'. Een gezinslid betaalt bijkomend €3. Surf naar www.willemsfonds.be/lid-worden en kies de afdeling Schaarbeek-Evere-Sint-Joost-ten-Node om je lid te maken.

www.willemsfonds.be/brussels-hoofdstedelijk-gewest
 Willemsfonds Brussels Hoofdstedelijk Gewest
 0490 47 66 79 of pjdecoster@willemsfondsbrussel.be
 Henry Villardstraat 15, 1030 Schaarbeek

De Chouette niet meer ontvangen?
Laat het ons weten

Onze hotspot!

Kefi Taverna

Fan van de Griekse keuken, en meer bepaald van mezze en gyros? Aarzel dan zeker niet een bezoek te brengen aan Kefi Taverna. Hier werkt men uitsluitend met verse en goede producten, wat men aan de smaakpapillen dan ook onmiddellijk merkt!

Dit restaurant ligt in de schaduw van de prachtige begraafplaats van Brussel, en ontvangt u steeds met open armen.

*Kerkhof van Brussellaan
147, 1140 Evere*

Colofon

Redactie en foto's

Pieter-Jan De Coster,
Michaël Tchongrack
Quentin van den Hove
Pascale Vermeersch

Lay-out

Michaël Tchongrack
Quentin van den Hove